

ÅRSPLAN

HUSER

2016 – 2017

Innhold

Huser Gård	2
Organisering	2
Visjon	3
Livskvalitet.....	3
Pedagogisk utgangspunkt.....	4
Traumebevisst omsorg (TBO).....	4
Anerkjennende intervju (AI)	5
Bo- omsorg og opplæringstilbud til ungdommene på gården	5
Arbeidspraksis og dagtilbud.....	6
Oppfølging av skole og utdanning	6
Hestedrift og riding	7
Gårdsarbeid	8
Tema og prosjekt.....	8
Medvirkning og mulighet til medvirkning	8
Samarbeidspartnere	9
Kontinuerlig forbedring.....	9

Huser Gård

Vi holder til i naturskjønne omgivelser på Huser som ligger på Asmaløy, Hvaler. Vi er et familiebasert tiltak med et bo- og omsorgstilbud samt skole og arbeidstreningstilbud for ungdom. Barnevernet og NAV er oppdragsgivere.

For å oppnå høy kvalitet på tilbudet er kompetanse et nøkkelord. Det innebærer at vi har utdannede pedagoger med lang erfaring i tillegg til fagkompetanse på ulike arenaer. For å sikre topp kvalitet har gården utviklet et kvalitetssystem basert på EQUASS (European Quality in Social Services). Dette innebærer blant annet at det holdes regelmessige brukersamtaler, at ansatte får faglig påfyll og utvikling, og at man bruker ekstern kompetanse for å veilede virksomheten.

Siden starten i 2003 har vi lagt stor vekt på å utvikle gårdens spesielle egenskaper som læringsarena. Nyere forskning viser at gården kan være et godt utgangspunkt som læringsarena og pedagogisk virkemiddel. Dyr trenger omsorg, trening og stell. Dette gir en naturlig struktur i hverdagen. Stell og arbeid med hest og ridning som er pedagogisk tilrettelagt kan gi mestringsopplevelser, styrket selvtillit og økt ansvarsbevissthet. Samtidig kan samspillet med hest være en god hjelp for å utvikle sosial kompetanse. Ungdommen tar del i gårdens virksomhet på en naturlig måte sammen med voksne.

Organisering

Vi er per i dag 14 ansatte på Huser Gård. I tillegg har vi eksterne ressurser, deriblant en ekstern veileder. Vi har fire leiligheter til disposisjon for ungdommer som plasseres etter Lov om Barneverntjenester. Ungdom som har behov for endret bo- og omsorgssituasjon kan få et tilrettelagt tilbud hos oss.

Vi følger opp den enkelte bruker på bakgrunn av gjeldende tiltaksplan. En tiltaksplan inneholder gjerne en situasjonsbeskrivelse, målbeskrivelse, tiltaksbeskrivelse og angir tidsperspektiv. Hvordan vi finner ut om tiltakene fører mot målet skjer gjennom kontinuerlig evalueringer. Det utarbeides handlingsplan på grunnlag av tiltaksplanen.

Vi arbeider i tråd med prinsippet om kontinuerlig forbedring (PUKK, jfr. Prosedyre for kontinuerlig forbedring A1,A2,B – 13). Overordnet målsetning er at «tilbudet» vi gir brukere og kunder skal bli bedre og bedre (kvalitetssirkelen).

Ansatte på Huser Gård har god kompetanse innen ulike fagfelt, og deltar sammen med ungdommene i tilrettelagte tilbud på gården, eller det gis hjelp, støtte og veiledning i forhold til skole og utdanning. I samarbeid med hver enkelt bruker settes det opp en plan for kommende periode som evalueres og korrigeres jevnlig. Dette mener vi er viktig for den enkeltes progresjon og utvikling. Brukermedvirkning har stor vekt, og er også av stor betydning for motivasjon og trivsel.

Visjon

Visjonen vår er; *Trivsel, Trygghet, Tro på egne evner, og Toleranse.*

Dette er vår ønskede tilstand for hvordan den enkelte bruker, ansatt og leder skal oppleve sin tilværelse og hverdag på Huser Gård. Dette er et overordnet mål og en viktig referanse i det langsiktige strategiske arbeidet. Vi ønsker at Huser Gård skal være et sted der alle kan **trives** i **trygge** og gode omgivelser. **Tro på egne evner** har nær sammenheng med mestring i skole, praksis og hverdagsliv. Det er derfor viktig å styrke, og bygge opp slike egenskaper i størst mulig utstrekning. **Toleranse** innebærer på mange måter respekt for ulikheter og betyr at en bør godta andre til tross for ulike syn og meninger. Toleranse er således en holdning som viser forståelse overfor en person med meninger som går på tvers av ens egne.

Livskvalitet

I tråd med eQuass sine prinsipper skal livskvalitetsperspektivet synliggjøres i tjenesteleveransen. Hva innebærer egentlig begrepet? Begrepet livskvalitet brukes til å evaluere generell velvære til enkeltpersoner og samfunnet. Den enkelte bruker gir sin beskrivelse av hva de mener er livskvalitet for dem, jfr. prosedyre for oppstart og informasjonsbrosjyre for ny bruker.

Vi ønsker å bidra til at ungdom som kommer til gården får en meningsfylt hverdag. Hva som legges i begrepet livskvalitet er nok avhengig av den enkelte, men vi mener det er viktig at ungdommen får mulighet til å reflektere over hva som er viktig for dem, og at de har mulighet til å være delaktig i sin hverdag for å oppnå best mulig livskvalitet.

Pedagogisk utgangspunkt

Traumebevisst omsorg (TBO)

Vi har som mål å utvikle sterkere kunnskap og kompetanse innen traumebevisst omsorg. Vi har fått og får meget god faglig oppfølging gjennom Aleris. Traumebevisst omsorg tar utgangspunkt i hvordan krenkelser og psykologiske traumer påvirker barns utvikling og fungering. Avhengig av type, alvorlighetsgrad, varighet og tidspunkt, vil slike utviklingstraumer påvirke alle forhold ved et barns utvikling; biologisk, emosjonelt, kognitivt og sosialt (artikkel av Tone Weire Jørgensen og Heine Steinkopf, RVTS-sør).

Det er tre hovedprinsipper som gjerne nevnes innen traumebevisst omsorg. Dette er trygghet, relasjon og følelsesregulering. **Trygghet** gjelder ikke den objektive trygghet, men opplevelsen av å være trygg. Det innebærer blant annet at man ikke blir utsatt for minner fra det som har vært utrygt tidligere, men få hjelp til bli trygg til å takle følelsene.

Opplevelsen av trygghet henger nøye sammen med **relasjon**, hvor også tilknytning er et sentralt begrep. Traumeutsatte barn har ofte lært å forbinde voksne med vonde følelser. Dette fører ofte til at de møter voksne med mistenksomhet, unnvikelse eller uvennlighet. I møte med traumatiserte barn, med ofte svært krevende atferd, er dette ofte en stor utfordring.

Omsorgspersoner rundt barnet må opptre respektfullt, være anerkjennende og sensitive i forhold til barnet, og være oppmerksomme og reflekterende i forhold til egne reaksjoner. Små barn har i utgangspunktet ikke mulighet til å **regulere sine følelser**; affektregulering er en lært, ikke medfødt evne. Dette skjer i vanlige familier ved at omsorgspersonene opptrer trøstende og beroligende, med stemmeleie, kroppsholdning og berøring. Det er solid dokumentasjon om at følelsesregulering er det mest sentrale hjelpebegrepet for å nå fram til krenkende barn og unge. Disse følelsene skal barnet få hjelp til å redusere eller regulere.

Økt forståelse innen traumekunnskap har medført sterkere fokus og bevissthet rundt ungdommenes reaksjoner i ulike situasjoner, og hvordan vi voksne som omsorgspersoner på best mulig måte kan hjelpe, støtte og veilede den enkelte ungdom. Hvordan ungdom er best mottakelige for læring og hjelp avhenger i stor grad av om de er innenfor sitt toleransevindu.

«Det er omsorgspersonens oppgave å holde barnet innenfor toleransevinduet: Man hjelper barnet ned fra en hyperaktivering eller stimulerer det for å hente det opp fra en hypoaktivering»

Anerkjennende intervju (AI)

Målet med AI er å skape systematisk læring i arbeidet med ungdommen, der ungdommen får bidrag til å oppnå sine drømmer som for eksempel utdanning, arbeidsliv og bolig.

HG kommer tett på historier som berører og situasjoner med ungdom som er i en vanskelig livssituasjon og likevel lykkes.

HG sin oppgave vil da være å la ungdommen formidle sin historie og fremme deres viljestyrke. Glede oss sammen over små ting i hverdagen og bidra til stolthet.

Vi mener den beste måten å få til utvikling, læring og vekst, er å lete etter ungdommens styrker og kombinere disse på nye måter.

Ved å benytte seg av positiv psykologi, settes styrkperspektivet i fokus og gjør oss i stand til å arbeide med utvikling av ungdommen i sin helhet.

«Ved å anerkjenne oss selv som ansatte, styrkes vårt budskap til ungdommen og utløser det beste i oss.»

Det har blitt gjennomført kurs i Anerkjennende Intervju (høsten 2015/våren 2016) ved Rune Brenna og Unni Bless.

Bo- omsorg og opplæringstilbud til ungdommene på gården

Ungdom som har behov for endret bo- og omsorgssituasjon kan få et tilrettelagt tilbud hos oss.

Vi ønsker å bidra til ungdommens utvikling, der de med sin historie får nye mestringsstrategier, nye verdier og anerkjennelse. På Huser får ungdommene mulighet for endring og utvikling i et nytt miljø med tilrettelagt og individuelt tilpasset bo, omsorg og opplæringstilbud. Vi mener vi har et unikt tilbud ved at vi kan integrere det barnevernfaglige arbeidet med arbeidstrening, fritidsaktiviteter og utdanning. Vi opplever at for ungdom er omsorg mer tilknyttet aktiviteter som arbeidstrening og oppfølging og veiledning (for eksempel leksehjelp).

Omsorg handler om at ungdommene skal vite at de alltid har voksne de kan gå til, og at de ikke er for store til å be om hjelp. Omsorg for ungdom dreier seg blant annet om å gi dem tro

på egne ferdigheter og at de kan ordne opp i de fleste situasjoner selv. Det handler om å styrke troen på seg selv i en tid da det skjer mye både fysisk, psykisk og sosialt.

Vi arbeider for at ungdommene skal utvikle gode *ADL-ferdigheter*. Dette er de ferdighetene vi må ha for å kunne utføre de daglige aktivitetene. Å være selvstendig vil si å kunne ta vare på seg selv. Skal vi ha et godt selvilde og oppleve god livskvalitet, er det viktig at vi mestrer aktivitetene i dagliglivet. For å kunne ta vare på oss selv må vi ha ADL-ferdigheter.

Aktiviteter i dagliglivet (ADL) er således en samlebetegnelse på en rekke hverdagslige og praktiske gjøremål. Dette kan være aktiviteter som å handle, forberede måltid, spise, bestille billetter, kle av og på seg, ivareta god hygiene og lignende. Det er viktig at ungdommen utvikler ADL ferdigheter, og vi fokuserer på **mulighetene** og hva som skal til for at brukeren skal kunne **mestre** mest mulig selv. Samtidig må målene for treningen være realistiske ut fra hva brukeren faktisk kan oppnå.

Vi tilbyr korttids plass, langtidsplass, akutt plass og ettervern. Normalt bor ungdommene i tiltaket over en lengre periode. I forhold til å blande akutt-, korttid og langtidsplasseringer på samme sted må det utvises varsomhet i forhold til de faste beboernes ve og vel. Imidlertid har vi gode erfaringer med for eksempel periodevis å ha akutt plassering. Vi er naturligvis opptatt av sammensetningen av ungdomsgruppen, og vil alltid nøye vurdere vi kan gi den enkelte ungdom et godt tilbud. Barneverntjenesten og det statlige fagteam er med på denne vurderingen.

Arbeidspraksis og dagtilbud

Oppfølging av skole og utdanning

Det er ikke uvanlig at ungdommene har uteblitt fra skolen over lengre tidsrom. Overgang til for eksempel videregående skole kan være meget vanskelig, og det er av stor betydning for videre mestring at de får tett oppfølging og veiledning. Noen trenger en til en undervisning, mens andre får tilpasset skoleløp sammen med andre i tilsvarende situasjon. Vi har god erfaring med at ungdommer som får en form for utdanning, enten av praktisk eller teoretisk art, i sterkere utstrekning klarer seg bedre senere i livet.

Individuell tilpasning er avgjørende for at ungdommene skal få positive opplevelser og mestringsfølelse. Noen har kanskje store problemer med å følge med i større klasser med mange medelever. Dette ønsker vi å ta hensyn til, og prøver derfor å tilpasse den enkeltes behov i størst mulig utstrekning.

Vi har ulike tilbud og forslag når det gjelder skole og utdanning, deriblant privatundervisning tilpasset den enkelte bruker. Vi har her god erfaring med å benytte 23/5 regelen som innebærer at man må ta 6 skolefag (norsk, engelsk, historie, matematikk, samfunnsfag og naturfag). Kravene for øvrig er at du må fylle 23 år eller mer det året du søker om opptak. Du må også dokumentere at du har fullført og bestått alle de seks studiekompetansefagene. Dessuten må du dokumentere minst 5 års arbeidspraksis og/eller utdanning. Vi har forskjellige former for tilrettelagt arbeidstrening/praksis for å oppnå best mulig utvikling for den enkelte ungdom.

Flere av ungdommene som har bodd, eller vært tilknyttet Huser Gård i form av ettervern, har tatt opp igjen fag som privatist dersom de ikke har bestått ett eller flere fag fra videregående skole. Vi har da oppfølging og veiledning i det aktuelle faget, og lager plan sammen med ungdommen med mål om å bestå faget.

Som lærebedrift kan vi tilby ulike typer praksis innen blant andre barne- og ungdomsarbeiderfaget eller hestefaget. Denne type utdanning innebærer mer praksis, og dette kan være gunstig for ungdom som kanskje sliter mye med skolefag og teori. Ved at vi er godkjent som lærebedrift i både hestefaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget, har vi mulighet til å gi tilrettelagt praksis innen disse utdanningene. Dette innebærer at vi kan ha en nær oppfølging og veiledning med ungdommen, og legge til rette i sterkere utstrekning enn dersom man må søke i eksterne bedrifter.

Hestedrift og riding

På stallen er det 15-20 hester og ponnier. På gården er det oppdrett og utvikling av ridehester. Ponnierne brukes også av gårdsbarnehagen. Ungdommene er med på å stelle, føre og ri hester og ponnier. I tillegg til rideinstruksjon får ungdommene grunnleggende opplæring i hestehold. Nivå og innhold på opplæringen tilpasses den enkeltes forutsetninger og interesser. Stell av hest og riding som er pedagogisk tilrettelagt, gir mestringsopplevelser og styrket selvtillit. Samspill med hest er en god hjelp for å utvikle sosial kompetanse. Hestehold krever forpliktelser og ansvar, samtidig som det er en kilde til rekreasjon og glede. Riding gir fysisk aktivitet og naturopplevelser.

Gårdsarbeid

Gården er en flott læringsarena der det er en naturlig struktur i hverdagen og mange muligheter for mestringsopplevelser. Gjennom gårdsarbeid kan man også få en praktisk tilnærming til de fleste fag. Til enhver tid har vi mange ulike oppgaver. Hester skal føres og trenes til faste tider. Stallbokser skal «møkkes». Bygninger trenger maling og annet vedlikehold. Maskiner trenger også service. Nye gjerder skal settes opp og vedlikeholdes. På jordene skal det pløyes, harves, sås og høyet skal høstes.

Barn med atferdsvansker som sliter med å tilegne seg lærdom i vanlig skole kan bruke gårdsarbeid som en mestringsarena. For barn og unge er interesse og motivasjon avgjørende for læring. Praktisk gårdsarbeid kan bidra til at ungdommene lærer å bruke traktor i arbeidet, eller man mer gjør fysisk arbeid.

Tema og prosjekt

Huser Gård jobber kontinuerlig med innovative prosjekter. Årets innovative prosjekter er knyttet til utvikling av vårt etterverntilbud der også skole og arbeidspraksis omhandles, samt prosjekt knyttet til utvikling av det pedagogiske tilbudet til beboerne på gården.

Medvirkning og mulighet til medvirkning

Medvirkning defineres gjerne som en situasjon der individer som befinner seg på ulike hierarkiske nivå, har innflytelse på en beslutning. Ansatte har reell innflytelse gjennom blant annet ansattmøter og medarbeidersamtaler. Medvirkning innebærer at medarbeidere involveres i driften, og har innflytelse ved at man har mulighet til å komme med innspill.

Brukerne kan medvirke gjennom brukersamtaler. Vi benytter også brukermedvirkningsskjema der spørsmål om mulighet for medvirkning blir belyst. Vi er meget opptatt av at hver enkelt bruker får mulighet til å medvirke på de områder de berøres. De daglige uformelle samtalene og kontakten er også meget viktige i forhold til å ha innflytelse på egen hverdag.

Samarbeidspartnere

Vi ønsker å ivareta et godt samarbeid med våre samarbeidspartnere. Vi har kundeundersøkelser der det gis mulighet til tilbakemelding som angår samarbeidet. Vi på vår side evaluerer samarbeid og partnerskap. Dette bidrar til et mest mulig konstruktivt og positivt samarbeid.

Ekstern veileder. Vi har nær oppfølging gjennom Aleris (Steven Healy)

Barnevernet, NAV og andre tiltaksarrangører er aktuelle samarbeidspartnere.

Kontinuerlig forbedring

Det finnes flere modeller for kontinuerlig forbedring, men samtlige har som mål å bidra til økt kvalitet og forklares gjennom kvalitetssirkelen. Sirkelen går kort fortalt ut på at etter at man har funnet ut hva man ønsker å oppnå, planlegger hva som skal gjøres, gjennomfører planen og sjekker om vi har oppnådd det vi ønsket. Dette gjentas til ønsket resultat er oppnådd og vi tar det i bruk (implementeres). Prinsippene for forbedring blir ofte oversatt til PUKK (planlegg, utfør, kontroller og korriger). Gjennom blant annet kursevalueringer og bruker- og kundeundersøkelser, kan vi få målbare resultater.